

خلاقیت و نوآوری زیربنای کارآفرینی

دکتر علیرضا مقدسی (مدرس نمونه دومین جشنواره دانشگاه های جامع علمی کاربردی ایران)

مقدمه:

خلاقیت (Creativity) عبارت است از به کارگیری توانایی های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید. فراگرد ایجاد فکرهای جدید و تبدیل آن فکرها به عمل و کاربردهای سودمند را نوآوری (Innovation) می گویند. در غالب مدیریت سازمان، موفقیت نهایی و حتی گاهی بقای آن به میزان توانایی برنامه ریزان در ایجاد نوآوری و به کارگیری فکرهای نو بستگی دارد. مهمترین دلیل نیاز به خلاقیت و نوآوری بروز مشکل است. حل مشکل به دو شیوه حل عقلایی و حل خلاقانه مشکل میسر است. برای ظهور یک ذهنیت خلاق باید تعریف دقیقی از مشکل ارائه گردد همچنین زمینه استفاده از راه حل های گوناگون و سوای از راه حل های مرسوم، ایجاد شود. مسئله حائز اهمیت در رابطه با خلاقیت موانع خلاقیت است که در چهار مورد خلاصه می شود: ترس از انتقاد و شکست، عدم اعتماد به نفس، تمایل به هم رنگی و همگونگی و عدم تمرکز ذهن. به علاوه، انسدادهای ادراکی چون ثبات، تعهد، تراکم و بی خیالی از مهمترین موانع ذهنی خلاقیت به شمار می آیند. با آگاهی از انسدادهای ادراکی خود و اجرای روش های خاص می توان مهارت های حل مسئله را

به گونه خلاق افزایش داد. به زعم صاحب نظران حل خلاقانه مشکل (Creative Problem Solving) شامل چهار مرحله آمادگی، تکوین، روشننگری و تایید است. یکی از چالش ها و وظایف خطیر مدیران ایجاد یک نظام حمایتی برای پرورش نوآوری است. اجمالاً اصول مدیریت برای نوآوری بدین شرح اند: جداسازی افراد از یکدیگر و جور کردن افراد باهم، نظارت و گوشزد کردن و درنهایت پاداش دادن به افرادی که چندین نقش را ایفا می کنند.

تعریف خلاقیت:

از خلاقیت تعریف های زیادی شده است. در اینجا برخی از تعاریف مهم را مورد بررسی قرار می دهیم. خلاقیت یعنی تلاش برای ایجاد یک تغییر هدفدار در توان اجتماعی یا اقتصادی سازمان، خلاقیت به کارگیری توانایی های ذهنی برای ایجاد یک فکر یا مفهوم جدید است، خلاقیت یعنی توانایی پرورش یا به وجود آوردن یک انگاره یا اندیشه جدید در بحث مدیریت نظیر به وجود آوردن یک محصول جدید است، خلاقیت عبارت است از طی کردن راهی تازه یا پیمودن یک راه طی شده قبلی به طری نوین.